

1 In the previous דף we learned that according to אב"י Rav Nachman held that for the measurements of סוכה and מבוי we use an אמה of 5 טפחים, whereas for the measurements of כלאים we use an אמה of 6 טפחים.

רבא has a different version of what Rav Nachman said. ורבא משמיה דר"נ אמר כל אמות באמה בת ששה אלא הללו שוחקות והללו עצבות

An אמה always consists of six טפחים, but with regard to כלאים we measure the טפח loosely, by holding the fingers in our fist slightly apart from each other - resulting in a slightly larger אמה - whereas when measuring for a סוכה or a מבוי we measure the טפח by holding our fingers tightly together - resulting in a slightly smaller אמה.

2 - מיתיבי כל אמות שאמרו חכמים באמה בת ששה ובלבד שלא יהו מכוונות - The רב"א says we always use six טפחים, but they are not always exactly the same. This seems to align with רבא's version of רב נחמן that we always use six טפחים, but sometimes hold the fist a bit looser and sometimes a bit tighter.

I - ולא מי איכא רבן שמעון בן גמליאל דקאי כוותי: answers: אב"י follows the opinion of רשב"ג that only כלאים are 6 טפחים, but סוכה and מבוי are 5 טפחים.

רבא says that even רשב"ג would hold we use אמות of 6 טפחים with regard to all Halachos - סוכה and מבוי - as by כלאים. However, רשב"ג excludes יסוד ואמה סובב. Based on a פסוק in יחזקאל, the following parts of the מזבח are measured by using an אמה of 5 טפחים.

- מזבח - the height of the base of the מזבח.
- יסוד - the one amah wide ledge of the מזבח.
- סובב - the horns or protrusions at the 4 corners on the top of the מזבח.
- קרנות - the golden מזבח, inside the היכל, whose entire measurement was 1 אמה על אמה square Amah.

1

ACCORDING TO אב"י

רב נחמן

כלאים	סוכה & מבוי
▲	▲
אמה of	אמה of
6 טפחים	5 טפחים

ACCORDING TO רבא

רב נחמן

כל אמות באמה בת ששה
אלא הללו שוחקות והללו עצבות

כלאים	סוכה & מבוי
▲	▲
Measure the טפח	Measure the טפח
LOOSELY	TIGHTLY

2

מיתיבי

כל אמות שאמרו חכמים באמה בת ששה ובלבד שלא יהו מכוונות

רבא	אב"י
▲	▲
רבן שמעון בן גמליאל	ולאו מי איכא רבן שמעון בן גמליאל דקאי כוותי?
סוכה & מבוי	
▲	
אמה of	
6 טפחים	

Except...

קרנות

סובב

יסוד

אמה of 5 טפחים

3 The Gemara asks: שיעורין דאורייתא ניהו - Apparently, all שיעורים are derived from the פסוק that lists the שבעת המינים - the seven species with which ארץ ישראל is praised:

ארץ חטה ושעורה וגפן ותאמה ורמון ארץ זית שמן ודבש - As רב חנן taught;

3

אמר רבי חייה בר אשי אמר רב
שיעורין חציצין ומחיצין
הלכה למשה מסיני

?

ליצורין באורייתא ניכחו?

ארץ חטה ושעורה וגפן ותאמה ורמון
ארץ זית שמן ודבש

רב חנן

4 חטה teaches that if one enters בית המנוגע, a house afflicted with צרעת, the clothing he is wearing become טמא only if he stays there כדי אכילת פרס - the amount of time it takes to eat a loaf of WHEAT bread - with relish - in a reclining position.

שעורה teaches that a bone, the size of barley, of a מת - a dead body, is מטמא במגע ומשא אבל לא באהל - makes one טמא by touching or carrying it, but not by being with it under the same roof.

4

חטה

One enters a house with צרעת
his clothing become טמא
if he remains כדי אכילת פרס

שעורה

A bone the size of Barley
מטמא במגע ובמשא
but not באהל

5 גפן teaches that a נזיר is חייב מלקות for drinking רביעית wine.

ותאמה teaches that when carrying food on שבת one is חייב if the food is the size of גרוגרת - a fig.

5

וגפן

A נזיר is חייב מלקות
if he drinks רביעית of Wine

ותאמה

When carrying food on שבת
one is חייב if it's
the size of גרוגרת - a Fig

6 רמון teaches that כלי בעלי בתים - a homeowner's vessel which is טמא - that develops a hole the size of a pomegranate, becomes טהור.

ארץ זית שמן - a land where the שיעור for most things is a כזית - an olive.

7 דבש teaches that one is חייב for eating on יום כיפור only if he eats the size of a כותבת הגסה - a large date.

The גמרא answers;
הלכתא ניהו ואסמכינהו רבנן אקראי -
All of these שיעורים are הלכה למשה מסיני and the רבנן supported it by this פסוק. It cannot be the actual source, since the measurements are not explicitly written in the פסוק.

8 חציצין דאורייתא ניהו?
The גמרא asks that חציצה is also a דין דאורייתא which we learn from the Posuk -
ורחץ את כל בשרו במים -
He shall immerse his entire body in water - There may not be a חציצה - any interposition between the person's body and the water.
If there is a חציצה it invalidates the טבילה.
Even חציצה in the hair is derived from את כל בשרו to teach ורחץ את כל בשרו במים - even the hair which is secondary to the body may not have a חציצה.

6

ורמון

If a כלי has a hole the size of a רמון it becomes טהור

זית

A land where the שיעור for most things is a כזית - an olive

7

ודבש

One is חייב for eating on יום כיפור if he eats the size of a כותבת הגסה - Large Date

הלכתא ניהו ואסמכינהו רבנן אקראי

8

חציצין דאורייתא ניהו?

ורחץ את כל בשרו במים

חציצה between the BODY and the water

חציצה in the HAIR

את בטפא לבשו

9 The Gemara answers:
 - כי אתאי הלכתא לרובו ולמיעוטו ולמקפיד ולשאין מקפיד
 The teaches that חציצה מן התורה is only one that meets both conditions;
 רובו ומקפיד - it covers most of the body AND the person does not want it there.

If only one condition is present, it is only a חציצה מדרבנן -
 EITHER
 רובו שאינו מקפיד - it covers most of the body, but he does NOT object to it - OR
 מיעוטו המקפיד - He objects to it, but it does NOT cover most of the body.
 The Chachamim were concerned it will be confused with רובו ומקפיד - where both conditions are met.
 If neither condition is present, for example,
 מיעוטו שאינו מקפיד - it covers only a minority of the body, AND the person does not object to it, it is not a חציצה at all, because the רבנן did not make a גזירה לגזירה, one decree to protect from another rabbinic decree.

9

כי אתאי הלכתא חציצה מן התורה

Both...
רובו • ומקפיד

Only ONE condition...
חציצה מדרבנן

OR

מיעוטו המקפיד OR **רובו שאינו מקפיד**

Neither condition...
מיעוטו שאינו מקפיד
 They did not make a גזירה לגזירה

10 - מחיצות דאורייתא נינהו?
 The Gemara asks that the laws of מחיצות - partitions are also derived from פסוקים about the height of the ארון and its lid - the כפורת.
 The ארון was one and a half אמה tall - nine טפחים - and the lid was another טפח - a total of ten טפחים - the size of a Halachic מחיצה

10

מחיצות דאורייתא נינהו?

10 טפחים

11 The Gemara gives two answers:
 First, if we assume like רבי יהודה that אמת בנין באמה בת ששה, אמת כלים באמה בת חמשה -
 The structure of the משכן was measured in אמות of 6 טפחים, but the כלים, such as the ארון were measured in אמות of 5 טפחים, the ארון with its cover totaled only 8 and a half טפחים and cannot be a source for the measurement of a מחיצה being ten טפחים.

11

רבי יהודה

אמת כלים OR **אמת בנין**

8 1/2 טפחים

באמה בת חמשה

באמה בת ששה

- 12 Second, according to רבי מאיר, that even the כלים were measured in אמות of 6 טפחים, the Halachah of a מחיצה being 10 טפחים is indeed דאורייתא, but some of the detailed הלכות of מחיצות, are all הלכה למשה מסיני. For example;
- גוד - the concept of Halachically extending a wall up or down -
 - לבוד - the concept of considering spaces of less than three טפחים as if they are closed - דופן עקומה - the concept to consider סכך פסול on one side of the סוכה - up to ד' אמות wide - to be part of the adjoining wall - Halachically creating a bent wall which reaches the סכך כשר, thereby validating the סוכה.

12

רבי מאיר

Some of the הלכות of מחיצות are

הלכה למשה מסיני

גוד • לבוד • דופן עקומה